

مقایسه سرسختی روانشناختی و خودکارآمدی در مردان سالمند شاغل و بازنشسته

ماندانا نیکنام

نویسنده مسئول- استادیار گروه روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه خاتم، تهران، ایران

چکیده

بموازات افزایش نسبت جمعیتی سالمندان و همچنین نقش روزافزون آنها در انجام کارهای داوطلبانه، انتقال تجربه و دانش و کمک به اعضای خانواده با ایفاء نقش مراقبتی، توجه هرچه بیشتر و دقیق تر به مشکلات و مسائل آنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. هدف از پژوهش حاضر مقایسه سرسختی روانشناختی و خودکارآمدی در سالمندان شاغل و بازنشسته بود. طرح پژوهش از نوع علی-مقایسه‌ای بود. بدین صورت که دو گروه از مردان سالمند (بازنشسته و شاغل) از نظر سرسختی روانشناختی و خودکارآمدی مورد مقایسه قرار گرفتند. جامعه آماری پژوهش، کلیه مردان سالمند شاغل و بازنشسته شهر تهران بود. نمونه پژوهش ۲۰۰ نفر مرد سالمند (۱۰۰ نفر بازنشسته و ۱۰۰ نفر شاغل) بود که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب گردیدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس سرسختی روانشناختی کوباسا (۱۹۸۲) و پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر (۱۹۸۲) استفاده شد. داده‌ها از طریق آزمون T، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بین سرسختی روانشناختی و مولفه‌های آن (چالش، تعهد و کنترل) و خودکارآمدی سالمندان شاغل و بازنشسته تفاوت معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج نشان داد که میزان سرسختی روانشناختی و خودکارآمدی سالمندان شاغل به طور معنی‌داری بیشتر از سالمندان بازنشسته است و سالمندان بازنشسته بیشتر از سالمندان شاغل در معرض کاهش سرسختی روانشناختی و خودکارآمدی قرار می‌گیرند.

واژه‌های کلیدی: سرسختی روانشناختی، خودکارآمدی، سالمندان شاغل، سالمندان بازنشسته